

Nr 457.

Av herr **Ohlon m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till Jordbrukarungdomens förbund för budgetåret 1954/55 m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 97 föreslås att den statsunderstödda ungdomsverksamheten på jordbrukets och skogsbrukets område skall från och med den 1 juli 1954 inom varje hushållningssällskaps område omhändervas av en lokal klubb nämnd. Nämnden skall enligt propositionen bestå av minst fem och högst nio ledamöter, representerande hushållningssällskapet, skogsvårdsstyrelsen och inom området verksamma ungdomsorganisationer.

Vidare föreslås, att den centrala ledningen av verksamheten skall ombesörjas av lantbruksstyrelsen och skogsstyrelsen i samarbete med en rådgivande nämnd.

I anslag begäres dels till verksamheten under första halvåret 1954 i dess nuvarande form samt till Jordbrukarungdomens förbunds centrala verksamhet under sista halvåret 1954 tillsammans 187 000 kronor, dels till verksamheten i övrigt (den allmänna klubbverksamheten) under sista halvåret 1954 80 500 kronor och 42 500 kronor till den skogliga verksamheten.

Ifrågavarande verksamhet har hittills huvudsakligen och på ett mycket förtjänstfullt sätt bedrivits av Jordbrukarungdomens förbund. Förbundet, som bildats 1918, har sedan 1929 stått som huvudman för den praktiska lantungdomsverksamhet, den s. k. klubbverksamheten, vilken på förbundets initiativ startades här i landet av Rockefellerinstitutionen. Sedan ett tjugotal år har förbundet erhållit särskilt statsbidrag till sin verksamhet.

Förbundet har vid flera tillfällen varit föremål för statsmakternas särskilda intresse. Så anförde t. ex. 1928 års lantbruksundervisningskommitté, att den yrkesfostrande verksamhet som bedrevs av JUF var av stor betydelse för ungdomen och därför borde stödjas av statsmakterna. I lantungdomskommitténs betänkande av år 1949 framhålles betydelsen av klubbverksamheten. Kommitténs majoritet föreslog att ledningen för verksamheten skulle överflyttas till hushållningssällskapen. Två av kommitténs ledamöter reserverade sig mot förslaget och yrkade att förbundet även i fortsättningen skulle anförtros huvudmannaskapet för den statsunderstödda delen av klubbverksamheten och att dittillsvarande villkor

för statsbidrag skulle gälla. Statsmakterna har i stort sett fortsatt på denna linje.

Enligt vår uppfattning talar starka skäl för att klubbverksamheten i fortsättningen bedrivs ungefär som hittills, d. v. s. i stort sett efter de linjer, som reservanternas i lantungsdomskommittén anvisat. Det torde vara tvivel underkastat, om man i samma utsträckning som hittills skall lyckas mobilisera frivilliga insatser i form av arbete och penningbidrag efter en omläggning av verksamheten enligt propositionens förslag. Det måste anses vara av stort värde att åt verksamheten i fortsättningen bevara den anda av frivillighet och idealitet, som hitintills präglat densamma. Den karaktär av folkrörelse, som JUF:s huvudmannaskap förlänat verksamheten, skulle säkerligen gå förlorad, om huvudmannaskapet centralt fördelades på berörda ämbetsverk och lokalt å speciella nämnder, genom vilkas sammansättning icke ens verksamhetens hittillsvarande huvudman finge en ställning, som gör det möjligt för anslagsbeviljande myndigheter och andra att urskilja, var ansvaret ligger för verksamheten ute på fältet.

Vi anser, att med den inspektionsrätt, som bör tillkomma lantbruks- respektive skogsstyrelsen och de ombud, som tillsättes av Kungl. Maj:t i JUF:s styrelse och revision, är alla rimliga krav på kontroll och insyn från det allmännas sida tillgodosedda.

En ytterligare utbyggnad av verksamheten är helt beroende av ökade ekonomiska resurser.

Klubbverksamheten av ifrågakarande slag upptogs på JUF:s initiativ. Det är som en huvuduppgift för en fri och partipolitiskt obunden ungdomsrörelse klubbverksamheten vuxit fram och fortlöpande berikats till sitt innehåll. Det skulle icke vara i överensstämmelse med god sed i vårt samhälle att utan vägande skäl beröva en fri ungdomsrörelse en av dess huvuduppgifter till förmån för ökat statligt centralt inflytande.

Vi vill understryka betydelsen av att ifrågakarande verksamhet tar hänsyn till utformningen av såväl den obligatoriska skolan som yrkesskolorna för berörda grenar av näringslivet liksom till i annan ordning statsunderstödd verksamhet i berörda åldersgrupper. Jämväl bör upptagandet av nya berikande inslag i arbetet eftersträvas och erfarenheterna från liknande verksamheter i dessa sammanhang alltfört uppmärksammas och prövas. JUF:s strävanden i dessa sammanhang synes oss visa förbundets lämplighet att fortfarande vara huvudman för den statsunderstödda ungdomsverksamheten på jordbrukets, skogsbrukets och lanthemmens område.

I fråga om storleken av de belopp, som staten bör anslå att tagas i anspråk för verksamheten kalenderåret 1954, ansluter vi oss till propositionens förslag om en sammanlagd anslagssumma å 310 000 kronor. Detta anslag föreslår vi sålunda utgå som ett bidrag till JUF att med 225 000 kronor tagas i anspråk för ungdomsverksamheten inom jordbruk och lanthem samt med 85 000 kronor till ungdomsverksamheten inom skogsbruket.

Under återopande av vad sålunda anförts får vi hemställa, att riksdagen med ändring av vad Kungl. Maj:t föreslagit i proposition nr 97 måtte

1. uppdraga åt Jordbrukarungdomens förbund att alltfört vara huvudman för den statsunderstödda klubbverksamheten på jordbrukets och skogsbrukets område, m. m.;
2. å riksstaten för budgetåret 1954/55 under nionde huvudtiteln till Jordbrukarungdomens förbund anvisa ett bidrag å tillhoppa 310 000 kronor, varav till ungdomsverksamheten inom jordbruk och lanthem 225 000 kronor och till ungdomsverksamhet inom skogsbruket 85 000 kronor;
3. föreskriva, att ifrågavarande av JUF med statsunderstöd bedrivna verksamheter skall stå under lantbruksstyrelsens resp. skogsstyrelsens inspektion samt att Kungl. Maj:t alltfört skall äga utse ett ombud i förbundets styrelse och jämväl ett ombud i förbundets revision.

Stockholm den 17 mars 1954.

Sven Em. Ohlon.

E. A. Lindblom.

Gust. Sundelin.

P. J. Näslund.

John Bergvall.